

На 18 декември 1936 година, диктаторската влада на Метаксас објавила еден законски акт “За активноста против безбедноста на државата”, врз чија важност илјадници Македонци биле уапсени, затворени, протерани или прогонети (exotia) на суви грчки земјишта, сурови за живот, каде многумина исчезнале. Кој е нивниот злочин? Затоа што се Македонци по раѓање.

На 7 септември 1938 година, бил објавен законскиот акт бр. 2366 со кој се забранува користењето на македонскиот јазик. Сите македонски реони биле преплавени со постери: “Зборувајте грчки”. Биле отворени вечерни училишта во кои возрасните Македонци учеле грчки јазик.

Ниту едно единствено македонско училиште во тоа време не работело.” (Стр. 8, Што Европа има заборавено: Борбата на егејските Македонци, Извештај од Здружението на Македонците во Полска /What Europe has Forgotten: The Struggle of the Aegean Macedonians, A Report by the Association of the Macedonians in Poland/).

Многу Македонци биле парично казнети, претепани или фрлени во затвор бидејќи зборувале македонски. И возрасни и деца, подеднакво, биле дополнително понижувани, така што биле приморани да пијат рицинус ако биле фатени да зборуваат македонски.

Во Вардарска Македонија, југословенската влада се справила со проблемот на денационализација и асимилација со донесување на закони, како што е “Резолуцијата за населување на новите јужни региони”, од 24 септември 1920 година, наменета ефективно да ги исклучи Македонците од поседување било каков имот. Македонскиот

јазик бил забранет, заедно со културните институции, преку еден еднообразен пропис познат како Едикт од 30 декември 1920 година, усмерен кон прогонување на сите политики и синдикални здруженија и друштва.

Најголемиот дел и најплодното македонско земјиште им било дадено како награда на српските воени офицери кои го преживеале Солунскиот фронт од Првата светска војна. Земја, исто така, им била дадена на српските администратори на Македонија, вклучувајќи ја владината бирократија, судии и полицијата. Мерките за денационализација биле придружени со агресивни програми за повторно образование, продуцирајќи “мали Српчиња” од македонските деца. Што се однесува до возрасните кои се противеле, им биле дадени две опции - “да живеат како Срби” или “да умрат како Македонци”!

Во Пиринска Македонија, бугарската влада применила задолжителна промена на имињата, а преку репресивни политички и економски средства го засилила процесот на асимилација. На почетокот, земјишните реформи биле во корист на сиромашните, вклучувајќи ги и македонските селани. Но, подоцна, и тоа се променило, исто така, и Македонците биле изложени на слична судбина како Македонците во Егејска и Вардарска Македонија.

Македонците во Албанија претставувале мала закана по албанската власт и поминале релативно подобро од нивните роднини во Грција, Бугарија и Србија. Селаните не биле ниту прогонувани ниту подложени на било какави сеопфатни денационализаторски програми. Како резултат на тоа, македонската култура напредувала, оригиналните имиња останале и луѓето непречено зборувале на македонски.

Како што претходно е спомнато, многу од регионалните водачи на ВМРО, измамени од пропагандата на Балканската лига, доброволно им се придружиле на војските на Лигата во 1912 година за да и' помогнат да ги истераат Турците и да ја ослободат Македонија. Кога тоа се завршило, и кога таканареченото “ослободување” се претворило во “окупирање”, тие се нашле како затвореници на војниците на Лигата.

Оние кои биле доволно среќни да се спасат, побегнале во пиринскиот регион и и се придружиле на четата на Јане Сандански, која се уште била активна во тоа време. Но, по убиството на Сандански во 1915 година, многу од неговите следбеници преминале во илегалата, а потоа повторно се појавиле во Серес за да го формираат Серскиот револуционерен совет.

Левото крило на ВМРО повторно се појавило пред Париската мировна конференција во 1919 година, со големи надежи за решавање на македонското прашање, лобирајќи кај мировните делегати. Откако сфатиле дека нивните напори биле залудни, се откажале и се споиле со Привремената мисија на западна Македонија да ја формираат ВМРО (обединета). Македонија е жива, “обединета”, во душата, ако не во телото.

За жал, поради поделбата на Македонија и поради подигнатите непробојни бариери (затворени граници), градењето на еден обединет национален фронт било тешко, ако не и невозможно. Иако имало голема желба да се оствари една “обединета автономна

Македонија”, ниедна форма за мобилизација не била практична. Тогаш, како ВМРО ќе ги постигне своите цели?

Дел од водачите верувале дека со интернационализација на македонското прашање и со заедничко дејствување со поддржувачките политички елементи од сите балкански држави, денационализаторскиот процес би можел да се забави, дури и да ги смени правецот и климата за да може да се направи повторното обединување. ВМРО верувала дека со примена на една нова, револуционерна и ненационалистичка тактика, бариерите подигнати во Македонија би можеле да се пробијат.

Придружувајќи и се на “меѓународната класна борба против еден заеднички угнетувач”, ВМРО верувала дека може да се постигне самоопределување. Единствените политички елементи што ги симпатизирале целите на ВМРО, во тоа време, биле комунистичките партии на односните балкански држави. ВМРО го повикала македонскиот народ да и’ се придружи на класната борба и да ги поддржи оние кои имаат сочувство кон Македонската кауза. Многу Македонци навистина се издигнале над задачата, но нашле премалку заедничко со експлоатираната работничка класа во нивните нови држави. Македонците чувствувале дека се експлоатирани, прво, поради тоа што биле Македонци и, второ, поради тоа што биле работничка класа.

За да ги придобие, Комунистичката интернационала (Коминтерна) била принудена да земе предвид концесии, како, на пример, да и понудат на Македонија автономија и право на самоопределување, или барем да ја признаат македонската нација со сите права и привилегии. Коминтерната гледала на Македонците како потенцијално силен сојузник што може да биде убеден да се придружи на нејзината кауза.

За жал, имало проблеми, многу проблеми. Прво, имало несогласувања помеѓу комунистичките партии на балканските држави во однос на степенот на концесиите што би биле дадени. Имало стравувања од губење на македонската територија ако се разгледува автономија. Москва, водечката фигура на Коминтерната, претпочитала балканска федерација со цела Македонија како една од нејзините републики. За жал, Бугарија, се уште сонувајќи го Санстефанскиот сон, ја поништила спогодбата.

РИСТО СТЕФОВ И

СЛАВЕ КАТИН